

EKONOMSKA STRUKTURA DAVKOV IN PRISPEVKOV

Kontaktna oseba na UMAR: Jasna Kondža

PODROČJE RAZVOJA	Učinkovita in cenejša država – Kakovost javnih financ
OPIS INDIKATORJA	<p>Definicija: Delež davkov in prispevkov po ekonomski strukturi v bruto domačem proizvodu: Indikator primerja davke in prispevke po ekonomski strukturi z bruto domačim proizvodom. Države članice Evropske unije morajo Evropski komisiji sporočiti podatke o obremenitvi z davki in prispevki za socialno varnost po točno predpisani metodologiji, identični metodologiji za sestavljanje Poročila o primanjkljaju in dolgu države, ki je osnova za preverjanje konvergenčnih kriterijev. Na osnovi podatkov o obremenitvi z davki in prispevki posameznih držav članic je bil v Evropski komisiji pripravljen pregled davčnih sistemov vseh držav članic. Enotna metodologija ugotavljanja bruto domačega proizvoda po nacionalnih računih nam omogoča mednarodno primerljivost celotne obremenitve z davki in prispevki po posameznih državah, ki jo merimo z deležem davkov in prispevkov v bruto domačem proizvodu. Vsaka država članica ima svoj davčni sistem, sestavljen iz velikega števila različnih davkov, ki imajo svoje značilnosti in specifičnosti in so kot del davčnega sistema popolnoma neprimerljivi med državami. Primerljivost strukture davčnih sistemov dosežemo šele, ko jih prevedemo na skupni imenovalac v okviru nacionalnih računov. V ta namen davke in prispevke razvrstimo po ekonomski funkciji, in sicer na davke na potrošnjo, davke na delo in davke na kapital. Pri razvrstitvi davkov izhajamo iz klasifikacije davkov po ESR–95 in uporabimo enotno definirana osnovna pravila za njihovo razvrstitev. Nekateri davki so na meji med dvema možnima uvrstitvama po ekonomski funkciji, zato je za pravilno umestitev pomembno, da so davki čim bolj detajlno razdeljeni.</p> <p>Davki na potrošnjo so definirani kot davki na transakcije med potrošniki in proizvajalci ter kot davki na končno potrošnjo dobrin. Po slovenskem davčnem sistemu so kot najpomembnejši med davke na potrošnjo vključeni davek na dodano vrednost, uvozne dajatve in carine, trošarine, davek od novih in rabljenih motornih vozil, davek od posebnih in klasičnih iger na srečo, posebni davek na igralne avtomate, davek od prometa zavarovalnih storitev, splošni davek na promet storitev, krajevna in prenočitvena taksa, okoljske dajatve, pristojbina za registracijo motornih vozil fizičnih oseb in nekatere komunalne dajatve.</p> <p>Davki na delo so po metodologiji definirani kot davki, ki so neposredno vezani na plače in jih plačujejo delavci ali delodajalci. Med davke na delo se zato po naši zakonodaji vključujejo prispevki delavcev in delodajalcev za socialno varnost, davek na plače (na zaposlitev), glavni del dohodnine (dohodnina je tipično vezana na različne vire dohodkov, zato se deli med davke na delo in med davke na kapital), davek na pogodbeno delo, davek na izplačane plače ter posebni davek na določene prejemke. Med davke na kapital se vključujejo davki, ki se plačujejo na kapital, na dohodek pravnih oseb, na dohodke iz kapitala gospodinjstev (rente, dividende, obresti, drugi prihodki iz lastnine), na kapitalske dobičke, na premoženje (stavbe, vikendi, plovila), na dediščine in darila, na promet nepremičnin, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (posebna oblika našega premoženjskega davka), deli dohodnine in prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na kategorijo samozaposlenih oseb.</p> <p>Metodologija ESA – 95 temelji na obračunskem principu, kar pomeni, da vse prihodke in izdatke zajame v trenutku nastale terjatve in obveznosti, ne glede na to kdaj so plačani.</p>

	<p><u>Podrobnejša metodološka pojasnila:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – EUROSTAT, European Commission Structures of the taxation systems in the European Union <p><u>Mednarodna primerljivost:</u> Metodologija prikazovanja je enotno predpisana in se uporablja v vseh članicah EU pod stalnim nadzorom EUROSTAT-a, kar zagotavlja visoko stopnjo mednarodne primerljivosti podatkov.</p> <p><u>Način prikaza:</u> agregatno za celotno državo</p> <p><u>Merska enota:</u> % BDP</p>
VIR PODATKOV ZA SLOVENIJO	<p><u>Institucija:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ministrstvo za finance (podatki o javnofinančnih tokovih) – SURS (podatki o BDP, Obremenitve z davki in prispevki) – Preračuni UMAR <p><u>Frekvenca ažuriranja:</u> letno</p>
RAZPOLOŽLJIVA ČASOVNA VRSTA	1995– 2006 ⁴ , z izjemo nekaterih novih držav članic EU
MEDNARODNE PRIMERJAVE	– EU (po državah in skupaj); vir: Eurostat (po metodologiji ESA-95)